

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **Mgr. Bc. M. M.**, zast. advokátkou JUDr. Barborou Steinlauf, Fetrovská 893/29, Praha 6 – Dejvice, proti žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, Orlická 2020/4, Praha 3 – Vinohrady, proti rozhodnutí revizní komise žalované ze dne 16. 3. 2022, čj. VZP-22-01092342-D4GE, sp. zn. S-ZP-VZP-21-04158554-A46A, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2022, čj. 6 Ad 6/2022-58,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2022, čj. 6 Ad 6/2022-58, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí revizní komise žalované ze dne 16. 3. 2022, čj. VZP-22-01092342-D4GE, sp. zn. S-ZP-VZP-21-04158554-A46A, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **24 456 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky JUDr. Barbory Steinlauf.

O d ů v o d n ě n í :

[1] NSS se v tomto případě zabývá úhradou zdravotní služby jinak ze zdravotního pojištění nehraného podle § 16 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

I. Vymezení věci

[2] Žalobce podstupuje léčbu nádoru nosohltanu. Během první fáze chemoterapie se u něj objevila toxicita znemožňující pokračování chemoterapie v podobě, kterou mu původně předepsala ošetřující lékařka (kombinací látek cisplatina a gemcitabin). Žalobce proto podle § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění požádal o úhradu zdravotní služby jinak ze zdravotního pojištění nehrazené - léčivého přípravku Opdivo s účinnou látkou nivolumab v počtu 6 balení.

[3] Žalovaná pojišťovna rozhodnutím ze dne 12. 1. 2022 žalobcovu žádost zamítla. Požadovaný přípravek není jedinou možností léčby a žalobcův případ ani není výjimečný. Podmínky mimořádné úhrady tedy nejsou splněny. K jediné možnosti žalobcovy léčby pojišťovna uvedla, že není prokázána vyšší účinnost léku Opdivo oproti chemoterapii složené z jiných látek, než která byla žalobci původně aplikována. Chemoterapie složená z jiných látek je pro žalobce navíc bezpečná a je hrazena z veřejného zdravotního pojištění. K výjimečnosti žalobcova případu pojišťovna uvedla, že toxicita není při chemoterapii nijak výjimečná. Žalobce může podstoupit chemoterapii složenou z jiných látek. Proti rozhodnutí pojišťovny podal žalobce odvolání, které revizní komise zamítla. Žalobce neuspěl ani u městského soudu, který rozsudkem zamítl žalobu, ztotožnil se přitom s argumentací žalované pojišťovny.

II. Shrnutí argumentů kasační stížnosti a vyjádření žalované pojišťovny

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Stížnost stojí na dvou kasačních námitkách. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že nesplnil podmínky podle § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění: tvrdí, že jednak požadované léčivo je jedinou možností léčby, jednak je tento případ výjimečný. To dále rozvádí konkrétními argumenty.

[5] Žalovaná pojišťovna navrhla kasační stížnost zamítnout. Ve vyjádření setrvala na svých klíčových závěrech; není prokázána vyšší účinnost léku Opdivo oproti chemoterapii složené z jiných látek. Chemoterapie složená z jiných látek je pro stěžovatele navíc dostatečně bezpečná. Toxicita není při chemoterapii cisplatinou výjimečnou okolností, která by zakládala nárok na úhradu léčivého přípravku jinak ze zdravotního pojištění nehrazeného.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] S kasační stížností stěžovatel spojil návrh na přednostní projednání a rozhodnutí věci (§ 56 odst. 1 s. ř. s.), kterému NSS fakticky vyhověl tím, že věc přednostně projednal.

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] Podle § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění příslušná zdravotní pojišťovna hradí postupem podle § 19 odst. 1 písm. a) *ve výjimečných případech* zdravotní služby jinak ze zdravotního pojištění nehrazené, je-li poskytnutí takových zdravotních služeb *jedinou možností z hlediska zdravotního stavu pojištěnce*. Pro schválení úhrady zdravotní služby je

pokračování

tedy třeba současně splnit tři podmínky: **a)** jedná se o zdravotní službu jinak nehrazenou; **b)** jedná se o zdravotní službu, která je jedinou možností z hlediska zdravotního stavu žadatele; **c)** případ je výjimečný.

[9] Mezi stěžovatelem a žalovanou pojišťovnou není sporné splnění první podmínky, tedy jedná se o zdravotní službu jinak nehrazenou. Sporné zůstávají podmínky „*jediné možnosti léčby*“ a „*výjimečnosti případu*“. NSS se nejprve zabýval otázkou, zda je požadované léčivo jedinou možností léčby (část **III.A.**), poté výjimečnosti případu (část **III.B.**).

III.A. Pojišťovna nedostatečně odůvodnila nesplnění podmínky jediné možnosti léčby

[10] Podle žalované pojišťovny není požadovaný léčivý přípravek jedinou možností z hlediska stěžovatelova zdravotního stavu. Stěžovatel s tím nesouhlasí.

[11] Úvodem je vhodné připomenout, že soudy nemají odborné lékařské znalosti, na jejichž základě by mohly samy činit lékařské závěry. Musí vycházet z dostatečně průkazných odborných podkladů a závěrů (rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2019, čj. 9 Ads 214/2018-63, č. 3984/2020 Sb. NSS, bod 33, podobně rozsudek ze dne 27. 3. 2020, čj. 5 Ads 131/2018-53, bod 53). Vhodné podklady pro prokázání svých tvrzení mohou během řízení samozřejmě obstarávat obě strany. Za zjištění skutkového stavu, o kterém nejsou důvodné pochybnosti a které je dostatečné pro rozhodnutí ve věci, odpovídá žalovaná jako správní orgán příslušný k rozhodování o splnění podmínek mimořádné úhrady léčivého přípravku podle § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění (§ 3 správního řádu).

[12] NSS souhlasí se závěrem městského soudu, že primárně je třeba zohlednit především odborné lékařské stanovisko ošetřujícího lékaře, který je schopen na základě bezprostřední znalosti zdravotního stavu pacienta rozhodnout o indikaci léčby (srov. již cit. 5 Ads 131/2018, bod 61, podobně rozsudky ze dne 30. 11. 2022, čj. 8 Ads 111/2021-46, bod 41, ze dne 29. 11. 2019, čj. 5 Ads 28/2018-58, bod 27). To nevylučuje, aby žalovaná na základě dostatečných argumentů názor ošetřujícího lékaře o jediné možnosti léčby vyvrátila a nabídla takové alternativy, které vyloučí možnost výjimečné úhrady požadovaného léčivého přípravku podle § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění (shodně body 31 a 32 napadeného rozsudku městského soudu).

[13] Při rozhodování o nároku dle § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění je tedy třeba vždy zvažovat individuální zdravotní stav žadatele a je třeba dostát požadavku na hodnocení okolností každého jednotlivého případu (již cit. 5 Ads 131/2018, bod 48, nebo rozsudek ze dne 21. 1. 2020, čj. 5 Ads 228/2019-81, č. 3991/2020 Sb. NSS, bod 62).

[14] NSS již vysvětlil, že podmínka „*jediné možnosti léčby*“ je splněna i v případě nemožnosti aplikace léčiva hrazeného z veřejného zdravotního pojištění z důvodu nesnášenlivosti žadatele (pacienta) k tomuto hrazenému léčivu (5 Ads 28/2018, bod 30, dle něhož pojem „*jediná možnost z hlediska zdravotního stavu pojištěnce*“ „*zcela jistě není vyčerpán např. zmiňovanými případy alergické reakce či jiné nesnášenlivé reakce*“, podobně v bodě 33 tamtéž, též 5 Ads 228/2019, bod 60).

[15] NSS nemůže než dospět k závěru, že žalovaná pojišťovna podmínku „*jediné možnosti léčby*“ dostatečně neposoudila. K tomuto závěru vedly NSS následující úvahy.

[16] U stěžovatele se nejedná o první setkání s rakovinou. Poprvé byl léčen z nádoru ledviny v roce 2014, kdy podstoupil dvouměsíční cyklus radikální chemoradioterapie. Rakovina poté na sedm let odezněla, vrátila se však na sklonku roku 2021 v podobě, ze které se stěžovatel v současnosti léčí (nádor nosohltanu). Ošetřující lékařka předepsala v první fázi nynější léčby chemoterapii složenou z látek cisplatina a gemcitabin. Ačkoli předepsaná chemoterapie na nádor účinkovala, po třech dávkách první fáze musela být přerušena, neboť se objevila toxicita zhoršující především stěžovatelovy sluchové funkce (při pokračování v chemoterapii dokonce stěžovateli hrozilo úplné ohluchnutí). Právě toxicita jako důsledek chemoterapie a s ní spojená hrozba úplného ohluchnutí vedla stěžovatelovu ošetřující lékařku k předložení žádosti o úhradu léku Opdivo (vše souhrnně uvedeno v lékařské zprávě ze dne 29. 9. 2021, která je součástí správního spisu). Pro úplnost ke stěžovatelově zdravotnímu stavu je třeba dodat, že chirurgický zákrok ucha podstoupil již v roce 2013, jedná se tedy o dlouhodobější problém, který je prohlubován v důsledku chemoterapie (z lékařské zprávy z vyšetření ORL ze dne 9. 11. 2021 rovněž založené ve správním spisu vyplývá, že stěžovatel již tehdy trpěl celkovou 60% ztrátou sluchu, resp. 50% ztrátou sluchu na pravém uchu a 91% ztrátou sluchu na levém uchu). Nádor nosohltanu nelze stěžovateli chirurgicky odstranit, je vyloučena radioterapie (stěžovatel dostal maximální dávky v roce 2014 při léčbě první rakoviny) a chemoterapie v původním složení látek vedla ke zhoršení sluchu s hrozbou úplného ohluchnutí. Zbývají tedy dvě možnosti – chemoterapie v jiném složení látek, která nepovede k toxicitě, resp. povede k toxicitě mírnější, či imunoterapie léčivem, který chce stěžovatel (a který navrhuje stěžovatelova ošetřující lékařka).

[17] Žalovaná pojišťovna i městský soud dospěly k závěru, že je možné pokračovat v léčbě chemoterapií složenou z jiných látek, stěžovatel však s tím nesouhlasí. NSS shledal odůvodnění žalované nedostatečným.

[18] V bodu [14] výše NSS vysvětlil, že skutečnost odůvodňující mimořádnou úhradu léčivého přípravku je i nemožnost aplikace léčivého přípravku hrazeného z veřejného zdravotního pojištění pro nesnášenlivost žadatele (pacienta) na tento hrazený přípravek. Primárním důvodem, proč stěžovatel podal žádost o úhradu léčivého přípravku jinak nehrazeného, byla právě jeho nesnášenlivost na původní chemoterapii (zhoršení sluchové funkce a hrozba úplného ohluchnutí). Podle názoru stěžovatelovy ošetřující lékařky představuje imunoterapie požadovaným léčivým přípravkem pro stěžovatele šetrnější a bezpečnější možnost léčby. Má za cíl především vyloučit, resp. minimalizovat toxicitu a s ní související komplikace za současného zachování stejné účinnosti léčby jako původní chemoterapie.

[19] Judikatura již vysvětlila, že splnění podmínky „*jediné možnosti léčby*“ dopadá i na případy, kdy možnost spočívá v účinnější léčbě, a to i pokud existuje jiná, byť méně účinná léčba hrazená zdravotní pojišťovnou (5 Ads 28/2018, bod 33, 5 Ads 228/2019, bod 60). Ovšem rovněž bezpečnost léčby je jednou ze složek účinnosti léčby v širším slova smyslu. Výklad, dle kterého je možné shledat splnění podmínky „*jediné možnosti léčby*“ v její

pokračování

bezpečnosti pro individuálního žadatele (pacienta), tudíž odpovídá výkladu podmínky jediné možnosti léčby dle § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění tak, jak jej NSS podal v dřívější judikatuře.

[20] Právě odůvodnění závěru, zdali je stěžovatelem požadovaný lék v jeho individuální situaci ve vztahu k jeho zdraví bezpečnější, NSS v rozhodnutí žalované postrádá, proto je podle názoru NSS třeba rozhodnutí žalované zrušit a věc jí vrátit k dalšímu řízení.

[21] NSS nemůže žalované upřít, že se v rozhodnutí vypořádala s otázkou účinnosti léčby ve smyslu toho, zdali je stěžovatelem požadovaný léčivý přípravek účinnější v léčbě nádoru nosohltanu než chemoterapie. Žalovaná se vypořádala se studiemi předloženými ošetřující lékařkou stěžovatele, dále předložila svůj vlastní závěr vycházející především ze studie Keynote-122 (klinická studie zkoumající účinnost léčby nádoru nosohltanu lékem s podobnými účinky jako stěžovatelem požadovaný léčivý přípravek oproti chemoterapii) a NCCN Guidelines (doporučené postupy vydávané předními americkými odborníky pro oblast léčby onkologických onemocnění), podle kterých má stěžovatelem požadovaný lék účinnost 2b, zatímco chemoterapie složená z jiných látek účinnost 2a (tedy vyšší). Na základě toho stěžovatelka dospěla k závěru, že není prokázáno, že by stěžovatelem požadovaný lék byl účinnější než chemoterapie v jiném složení látek (shodně srov. bod 34 rozsudku městského soudu a tomu odpovídající pasáže rozhodnutí žalované).

[22] NSS však znovu připomíná, že primárním impulsem pro požadavek úhrady léčiva bylo, že požadované léčivo mělo být bezpečnější ve vztahu k zhoršujícímu se zdravotnímu stavu stěžovatele (především k již popsaným sluchovým obtížím). Žalovaná se však touto otázkou zabývala jen velmi obecně, čímž nesplnila *požadavek dostatečné individualizace skutkových zjištění* a zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností.

[23] V prvostupňovém rozhodnutí se žalovaná porovnáním požadovaného léčiva a chemoterapie složené z jiných látek z hlediska bezpečnosti zabývala pouze v jediném odstavci na s. 5 rozhodnutí, ve kterém obecně uvedla pět jiných látek, které dle jejího názoru u stěžovatele přicházejí v úvahu při pokračování léčby chemoterapií. Dále k těmto látkám pouze obecně uvedla, že toxicita těchto látek je minimální, případně nízká. Z rozhodnutí není patrné, o jaké podklady žalovaná tento závěr opřela (o studii Keynote-122 a dokument NCCN Guidelines opřela pouze účinnost obou alternativ, nikoli jejich bezpečnost), z rozhodnutí navíc ani není zřejmé, jakým způsobem žalovaná zohlednila individuální zdravotní stav stěžovatele.

[24] Revizní komise žalované odůvodnění v tomto směru nijak nedoplnila. V odůvodnění žalovaná opět uvádí obecné závěry typu: „Každé z uvedených cytostatik (látek přicházejících v úvahu při léčbě - pozn. NSS) se svým mechanismem účinku odlišuje od jiných, tudíž je jiná i jeho toxicita“ (bod 16 rozhodnutí). V tomto rozhodnutí NSS navíc shledal pasáže, které spíše svědčí o větší škodlivosti chemoterapie i v případě složení z jiných cytostatických látek a které tedy spíše prohlubují otazníky ohledně přesvědčivosti a dostatečnosti závěrů žalované (žalovaná např. v bodu 27 uvedla: „Fakt, že toxicita cytostatické léčby (zejména v kombinovaných režimech) a léčby checkpoint inhibitory je jiná, je dlouhodobě znám a vyplývá z řady klinických studií.“). Tento závěr žalovaná zopakovala i v bodu 57, kde uvedla: „Bezpečnostní profil chemoterapie a léčby checkpoint inhibitory (mezi

tzv. checkpoint inhibitory patří i stěžovatelem požadovaný léčivý přípravek – pozn. NSS) *je sice jiný (jakkoli i tato léčba je zatížena vysokou případně až fatální toxicitou) a v obecné rovině je toxicita chemoterapie vyšší, to je ale skutečnost, která se týká všech pacientů...*“

[25] Revizní komise žalované reagovala na námitku nedostatečně individuální analýzy v úvahu přicházejících alternativ prostým odkazem na internetové stránky, na kterých je možné dohledat profil toxicity jednotlivých v úvahu přicházejících látek (bod 32 rozhodnutí žalované). NSS již výše uvedl, že právě vyhodnocení profilu toxicity jednotlivých v úvahu přicházejících látek představovalo stěžejní otázku nynější věci. Toto posouzení tedy měla provést právě žalovaná, a to ve spojení s individuálními okolnostmi stěžovatelova případu (zdravotního stavu a historie jeho léčby). Odkaz na internetové stránky, na kterých si stěžovatel snad mohl dohledat jednotlivé profily toxicity, nemůže dostát požadavkům řádného odůvodnění správního rozhodnutí.

[26] Z výše popsaných skutkových okolností je zřejmé, že stěžovatel trpí závažným onemocněním. Současně ho postihly komplikace jako vedlejší účinek původní chemoterapie. Ochrana lidského života prostřednictvím lékařské péče je jedna ze stěžejních hodnot českého ústavního pořádku (čl. 31 Listiny základních práv a svobod). Je tedy legitimní při rozhodování o takto závažné záležitosti klást na správní orgány odpovídající požadavky ohledně kvality a šíře odůvodnění jejich rozhodnutí. Naplnění tohoto požadavku však NSS v nynějším případě neshledal. Žalovaná navíc disponuje odpovídajícím odborným aparátem, který musí být schopen vypracovat odpovídající a dostatečné odůvodnění rozhodnutí.

[27] Přístup NSS v nynější věci odpovídá judikatuře. Odkázat lze například na již vícekrát citovaný rozsudek 8 Ads 111/2021, ve kterém NSS dospěl s odkazem na taktéž již cit. věc 5 Ads 228/2019 ke shodnému závěru, že *„závěr stěžovatelky (VZP – pozn. NSS) o existenci i jiné možnosti léčby než přípravkem Opdivo s účinnou látkou nivolumab se neopírá o skutečnosti, které by byly v rámci správního řízení dostatečně zjišťovány. Stěžovatelka dostatečně neposoudila jí navrhované alternativní možnosti léčby onemocnění žalobkyně, jelikož pouze odkázala na jednotlivé účinné látky, aniž se zabývala tím, zda je lze skutečně v případě žalobkyně použít, resp. zda se jedná o srovnatelné účinné alternativy“* (bod 40).

[28] Z uvedených důvodů dospěl NSS k závěru o důvodnosti prvního okruhu kasačních námitek. Žalovaná se nedostatečně zabývala posouzením otázky, zda je stěžovatelem požadovaný léčivý přípravek s ohledem na jeho zdravotní stav bezpečnější než látky přicházející v úvahu při léčbě chemoterapií. Právě větší bezpečnost (a nikoli větší účinnost) však byla prvotním impulzem k podání žádosti o úhradu léčivého přípravku jinak ze zdravotního pojištění nehrazeného.

III.B. Pojišťovna nedostatečně odůvodnila podmínku výjimečnosti případu

[29] NSS dospěl k závěru, že důvodná je i druhá stěžovatelova námitka. Žalovaná se nedostatečně vypořádala s posouzením výjimečnosti stěžovatelova případu.

[30] Ustanovení § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění je mimořádným právním institutem, určeným pro úhradu zdravotní péče u tak mimořádného zdravotního stavu,

pokračování

který je výjimečný buď četností svého výskytu, nebo kombinací několika onemocnění, nebo je komplikován takovými potížemi, že pro léčbu nelze použít obvyklé léčebné postupy. Měl by být využíván jako výjimečný institut, nikoli jako plošné řešení (5 Ads 28/2018, bod 32).

[31] V prvostupňovém rozhodnutí se žalovaná v pasáži věnující se výjimečnosti tohoto případu věnovala především obecné právní argumentaci. Odmítla, že by měla přihlídnout k rozhodovací praxi jiných zdravotních pojišťoven (které údajně podobným žádostem vyhovují), zdůraznila potřebu restriktivního výkladu § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění. Žalovaná též uvedla, že pro výjimečnost případu nehraje roli sociální situace žadatele (který pečuje o matku). Určité lékařské hodnocení stěžovatelova případu žalovaná nabídla v posledním odstavci na s. 9 rozhodnutí, ve kterém však vyšla především z obecných poznatků, které opět nedostatečně poměřila s individuální situací stěžovatele. V této pasáži navíc žalovaná opět spíše argumentovala účinností jiných látek přicházejících v úvahu při chemoterapii a jejich údajnou nízkou toxicitou. Jak však NSS vysvětlil výše, zdravotní stav a poměrování léčebných alternativ je předmětem zkoumání v první řadě v souvislosti s podmínkou jediné možnosti léčby.

[32] Nedostatečné vypořádání nenapravila ani revizní komise žalované. V pasážích rozhodnutí k otázce výjimečnosti stěžovatelova případu se žalovaná věnovala právní povaze stanoviska Ministerstva zdravotnictví (body 47 až 49), interpretaci Úmluvy o lidských právech a biomedicině (č. 96/2001 Sb. m. s.) a judikatury Evropského soudu pro lidská práva (body 50 až 54). V další části rozhodnutí (body 57 až 59) se žalovaná věnovala účinnosti stěžovatelem požadovaného léčivého přípravku, což je kritérium, která má být posouzeno především v souvislosti s podmínkou jediné možné léčby, nikoli výjimečnosti případu.

[33] Ze skutečně významných otázek se tak revizní komise žalované věnovala pouze skutečnosti, že výjimečnosti případu může odpovídat vzácnost samotného onemocnění (nízká četnost mezi pacienty na území Česka). Ani to však žalovaná uspokojivě neobjasnila. Namísto toho se žalovaná věnovala polemice o vlivu judikatury na její rozhodování a obecné definici vzácného onemocnění (bod 61). Nezodpověděla přitom ústřední otázku, zda se ve stěžovatelově případě jedná o vzácné onemocnění, či nikoli (srov. body 60 až 64 rozhodnutí žalované). Tuto možnost revizní komise přitom v jiné části rozhodnutí připustila, když uvedla, že „onemocnění odvolatele (nasofaryngeální karcinom) je v podmínkách ČR poměrně vzácné onemocnění“ (bod 44 rozhodnutí žalované). Tento závěr žalovaná ostatně připustila již v prvostupňovém rozhodnutí, ve kterém na s. 4 uvedla, že použitá studie byla prováděna „na populaci většinově asiatskou, nikoli kavkazskou, což může být důležitý rozdíl speciálně v případě nasofaryngeálního karcinomu, který je u kavkazské populace vzácný“.

[34] Podle NSS ovšem bylo ve věci dáno vícero skutečností, kterými se žalovaná při posouzení výjimečnosti případu měla zabývat; konkrétně:

- již v minulosti podstoupenou léčbou nádoru ledviny a z toho plynoucími omezenými možnostmi jiných léčebných postupů;
- původní léčbou chemoterapií složenou z látek cisplatina a gemcitabin, která musela být přerušena;
- problémy se sluchem;

- vzácností onemocnění v České republice.

IV. Závěr a náklady řízení

[35] Žalovaná tedy dostatečně neodůvodnila naplnění sporných podmínek - podmínky „*jediné možnosti léčby*“ a podmínky „*výjimečnosti případu*“. Proto je kasační stížnost důvodná a NSS zrušil rozsudek městského soudu (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). S ohledem na důvody zrušení rozsudku zrušil i rozhodnutí revizní komise žalované pojišťovny. Podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. pak vrátil věc revizní komisi žalované k dalšímu řízení.

[36] Žalovaná pojišťovna je vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku. V dalším řízení znovu posoudí splnění podmínek „*jediné možnosti léčby*“ a „*výjimečnosti případu*“ a náležitě to odůvodní. Ohledně podmínky *jediné možnosti* zváží bezpečnost stěžovatelem požadovaného léčiva, resp. chemoterapie složené z jiných látek ve vztahu ke stěžovatelovu zdravotnímu stavu. Přitom představí konkrétní úvahy o jednotlivých léčebných postupech (látek chemoterapie) ve vztahu ke stěžovatelovu případu, nespokojí se pouze s obecným výčtem v úvahu přicházejících alternativních látek a obecným závěrem, že tyto látky mají nízkou toxicitu. Ohledně posouzení výjimečnosti případu se žalovaná zaměří na všechny podstatné skutečnosti, které náležitě posoudí. NSS opakuje, že jádrem řízení jsou lékařské otázky, za jejichž řádné posouzení je odpovědná žalovaná jako správní orgán vybavený odpovídajícím odborným aparátem. Každý případ musí dostatečně a individuálně zhodnotit a odůvodnit.

[37] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne NSS v případě, že zruší rozhodnutí žalované, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před městským soudem. Žalovaná právo na náhradu nákladů řízení nemá, neboť ve věci neměla úspěch. Stěžovatel naopak úspěšný byl, proto mu náhrada nákladů náleží (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[38] Náklady v řízení o žalobě spočívaly v soudním poplatku za žalobu ve výši 3000 Kč. Odměna advokátky za tři úkony právní služby, tj. příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a účast na jednání před soudem [§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], činí 3×3100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], plus paušální částku ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy 3×300 Kč. Odměna advokátky v řízení před městským soudem tak dohromady činí 10 200 Kč. Protože je advokátka plátkyní DPH (§ 14a advokátního tarifu), odměna se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o 21 % z částky 10 200 Kč, tedy o 2142 Kč. Náklady řízení před městským soudem tedy celkově představovaly částku ve výši 15 342 Kč (12 342 + 3000).

[39] V řízení o kasační stížnosti stěžovatel vynaložil soudní poplatek 5000 Kč. Odměna advokátky odpovídala jednomu úkonu právní služby, tj. sepsání kasační stížnosti, 3100 Kč + paušální částce 300 Kč. K tomu je třeba připočíst DPH z částky 3 400 Kč ve výši 714 Kč. Celkově tedy náklady řízení před NSS představovaly částku ve výši 9114 Kč (5000 + 4114).

[40] Žalovaná je tedy povinna stěžovateli k rukám jeho zástupkyně uhradit náklady řízení v celkové výši 24 456 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2023

Zdeněk Kühn
předseda senátu